

Remiss om Kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040 (COM (2025) 524), dnr KN2025/01524. Svar senast 2025-09-22

Er beteckning: KN2025/01524

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västra Götaland yttrar sig här till regeringskansliet om Europeiska kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040.

Länsstyrelsen Västra Götaland välkomnar att kommissionen föreslår ett klimatmål för 2040, men anser att ambitionsnivån bör höjas till 95 % minskning av växthusgasutsläppen jämfört med 1990. Detta är nödvändigt för att i tillräcklig grad minimera klimatpåverkan, stärka EU:s konkurrenskraft, öka energiberoendet och säkerställa att EU fortsatt är en global föregångare.

Förslaget att möjliggöra upp till tre procentenheter av utsläppsminskningarna via internationella koldioxidkrediter, i stället för inhemska åtgärder, innebär risker:

- Lägre priser på utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS), vilket kan minska lönsamheten och investeringsviljan hos de västsvenska industrier som går före i omställningen.
- Ett avsteg från principen att EU:s klimatmål nås med åtgärder inom unionens gränser.
- Risk för dubbelräkning och att klimatnytta tillgodoräknas för åtgärder som ändå skulle ha genomförts.
- Minskade incitament för långsiktiga strukturella förändringar i energi- och industrisystem.
- Risk att en storskalig omställning i de länder utanför EU där utsläppsminskningar i stället görs bromsas in då det inte ger dessa incitament att införa generell klimatpolitik som koldioxidskatt.

De viktigaste synpunkterna från Länsstyrelsen Västra Götaland är följande:

- Målet till 2040 bör vara 95 % minskning av utsläppen jämfört med 1990 års nivå.
- Användning av internationella koldioxidkrediter bör begränsas och inte ersätta inhemska åtgärder eller sänkt ambitionsnivå för utsläppsminskningar inom EU.
- Inom EU behövs långsiktiga styrsignaler och höga ambitioner i linje med European Green Deal för att investeringar i fossilfri teknik ska löna sig.
- Utifrån ett västsvenskt perspektiv är ett högt och stabilt pris på utsläppsrätter inom EU ETS avgörande för den västsvenska industrins omställning.
- Negativa utsläpp, särskilt bio-CCS, bör snabbt integreras i EU:s klimatpolitik.

Ökad flexibilitet mellan sektorer kan på kort sikt vara kostnadseffektiv, men riskerar att försena utsläppsminskningar i de mest utsläppsintensiva sektorerna och skapa osäkerhet för företag som planerar stora investeringar i fossilfri teknik. För länets industri – särskilt kemi-, raffinaderi- och fordonsindustrin – är ett högt och stabilt pris på utsläppsrätter avgörande för att investeringar i fossilfri teknik ska löna sig. Ambitionsnivån och långsiktigheten i EU:s klimatpolitik är central för att skicka en signal som gör att investeringarna i Västsverige ska bli av.

Länsstyrelsen är positiv till planerna på att snabbt integrera negativa utsläpp i EU:s klimatpolitik, men vill se mer incitament för industriell infångning och lagring av biogen koldioxid (bio-CCS). Med rätt stöd, till exempel att bio-CCS räknas som negativa utsläpp i EU:s utsläppshandel (ETS 1), så kan bland annat länets petrokemiska industri påskynda en successiv övergång till mer bioråvara och cirkularitet.

Hur EU:s klimatmål till 2040 och framåt ändras om förslaget genomförs

Det faktum att man sänker ambitionsnivån bedömer Länsstyrelsen Västra Götaland försvagar EU:s klimatpolitik och ökar risken att EU inte når sin del

av Parisavtalets mål. Minskade inhemska utsläppsminskningar kan också leda till lägre priser på utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem och långsammare teknikutveckling inom unionen.

Hur EU:s internationella klimatåtaganden och globala klimatmål kan påverkas

Att använda internationella koldioxidkrediter för att nå delar av målet riskerar att leda till dubbelräkning och att EU tillgodoräknar sig åtgärder som ändå skulle ha genomförts, eftersom alla länder behöver nå nettonoll. Det riskerar även att underminera förtroendet för EU:s ledarskap i internationella klimatförhandlingar.

För att vara trovärdigt bör EU:s klimatmål för 2040 fullt ut baseras på inhemska utsläppsminskningar, med internationella krediter som eventuellt tillägg utöver målet.

För EU:s klimatpolitik som helhet finns en avvägning mellan å ena sidan kostnadseffektivitet och andra positiva effekter som kan uppnås med internationella koldioxidkrediter och å andra sidan de risker som systemet med krediter kan innebära inom unionens gränser. Länsstyrelsen bedömning är att de negativa effekterna på EU:s klimatpolitik inom unionen väger tyngre och är därför mot förslaget om internationella koldioxidkrediter. Redan idag finns stor flexibilitet för att nå klimatmålen inom EU; mellan sektorer och medlemsstater, en typ av flexibilitet som till skillnad från internationella koldioxidkrediter stärker EU:s egen energiförsörjning och industrins konkurrenskraft.

Behovet av stöd till länder utanför EU är dock av stor vikt, men kan ges på annat sätt. Redan idag ges stöd inom ramen för Parisavtalet till utvecklingsländer genom klimatfinansiering, tekniköverföring och kapacitetsuppbyggnad, både för utsläppsbegränsningar och klimatanpassning. I det arbetet har EU och Sverige möjlighet att öka sitt stöd.

Det finns risk att förslaget att använda sig internationella klimatkrediter istället för att accelerera kan bromsa klimatomställningen i de länder där projekt genomförs. Som systemet ser ut kan det gynna projektbaserade åtgärder, men missgynna generell klimatpolitik som utsläppshandel eller koldioxidskatter i länder som infört eller planerar att införa sådan politik. Därmed kan systemet med koldioxidkrediter fördröja den strukturella omställning som krävs globalt.

Hur förutsättningarna för den svenska klimatpolitiken kan påverkas

Sveriges klimatmål till 2045 bygger på en hög ambitionsnivå inom EU och höga priser på utsläppsrätter. Om EU:s mål sänks eller genomförandet försvagas kan det påverka Sveriges möjligheter att nå sina mål.

Lägre priser på utsläppsrätter kan göra det svårare att motivera dyrare fossilfria alternativ inom industri och transporter. Det kan också minska incitamenten för investeringar i ny teknik, vilket försenar omställningen.

Hur priset på utsläppsrätter och omställningen av industrin i Västsverige kan påverkas

Den västsvenska industrin – inklusive raffinaderier, bränsleproducenter, kemiindustri och fordonsindustri – är starkt beroende av höga och stabila priser på utsläppsrätter inom EU ETS för att investeringar i fossilfri teknik ska vara lönsamma.

Om ökad sektorflexibilitet och internationella krediter leder till minskad efterfrågan på utsläppsrätter kan priset falla, vilket försvagar konkurrenskraften för fossilfria lösningar, skapar osäkerhet och risk för uppskjutna investeringar och fördröjer nedstängning av för fossilbaserade anläggningar. Därför anser länsstyrelsen att det är viktigt att priset på utsläppsrätter är sådant att det driver på för omställning.

Exempel på sektorflexibilitet:

Ytterligare risker som länsstyrelsen noterar handlar om att om en medlemsstat med god marginal når sitt mål för minskade utsläpp i den icke-handlande sektorn (t.ex. transporter och uppvärmning), kan den antingen sälja sitt överskott av utsläppsminskningar till ett annat land eller kvitta överskottet inom en sektor mot underskott i en annan sektor i det egna landet. Detta kan leda till att utsläppen i den mest energiintensiva industrin inom EU minskar långsammare, vilket i sin tur kan bromsa teknikutvecklingen.

Allmänna synpunkter

Det behövs snabbare utsläppsminskningar för att minska risken för allvarliga konsekvenser av uppvärmningen

Vetenskapliga rön visar att en brantare utsläppsminskningsskurva tidigt minskar de samlade riskerna för allvarliga och irreversibla klimatförändringar. EU bör därför sträva efter 95 % reduktion till 2040, i linje med Parisavtalets 1,5-gradersmål samt de rekommendationer EU:s klimatvetenskapliga råd gett.

Viktigt med långsiktighet för industrin och investerare

Industrins investeringscykler sträcker sig ofta över flera decennier. För att undvika inlåsning i fossil teknik och säkerställa att pågående investeringar i fossilfri produktion ger avkastning krävs att EU:s klimatpolitik är långsiktig, stabil och ambitiös. Det är särskilt viktigt för Västsveriges energiintensiva industrier som redan gått före i omställningen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektören Jörgen Peters med klimatstrategen Fredrik Bergman som föredragande.

I den slutliga handläggningen medverkade enhetschefen på Energi- och miljöenheten Nardono Nimpuno.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.